

Kaj vse in kdo stoji za e-mladinskim delom v »korona pogojih«?

12. marca, ob zadnjem slovesu (komolec–komolec namesto objema), smo na hitro določili predvidene spletne kanale, nametali nekaj »velikih idej« in se poslovili v duhu: odslej nadaljujemo svoje poslanstvo na svetovnem spletu.

In potem so se začeli dnevi, ko so načrti ostajali, rešitev je bilo čedalje manj. Ob običajnih strogih zahtevah financerjev jih večina tokrat ni znala posredovati nobenih uporabnih navodil. Največ sporočil je nagovarjalo k lastni iznajdljivosti in uporabi preverjenih orodji (»poglejte kaj in kako to delajo drugi«) ter navodil v smeri »slikajte (zajem zaslona), beležite, snemajte, da nam boste kasneje lahko poročali.«

Na začetku se je v našem »delovnem« življenju najprej pojavil sindrom »tudi mi smo samo ljudje, ki smo se znašli v stiski karantene«. K sreči smo premgli dovolj modrosti, da smo aktivnosti prvih dni bolj usmerjali v iskanje možnih online orodji za stike (Messenger, WhatsApp, Viber, Slack, Trello, Zoom ...), da bi vzpostavili nemoteno podporo nam, sodelavcem. Na drugi strani pa je razmislek in strah prinašalo objektivno dejstvo, da smo kot mladinski delavci ob popolni deprivaciji naših osnovnih metodoloških izhodišč – neposrednega dela z udeleženci (individualno ali skupinsko) – v veliki nevarnosti upada motivacije in posledično porasta drugih znakov, ki spremljajo tesnoba v nepoznanih situacijah.

Po celotedenskih pogovorih o potrebah uporabnikov, o naših tehničnih zmožnostih, o sodelujočih in tehnični podpori ter drugih neopaznostih smo se odločili, da aprilski program mladinskih centrov izvedemo na medmrežju. Mesec aktivizma in upora smo pripravljali že mesece kot del programa delovanja mladinskih centrov in odločitev je bila jasna. Online!

Ko razmišljanje nadaljujem pri izvedbi online vsebine, deljene na popularnih družabnih omrežjih, se dimenzije porabljenega časa za vse ravni opravil zelo razširijo (priprava teme, animacija udeleženi, spoznavanje sodelavcev na povsem neobičajen – spletni način, postavljanje in preverjanje tehnike, izvedba aktivnosti in njeno deljenje, refleksija ter beleženje vseh podrobnosti za namene poročanja).

Sam sem bil pretekli četrtek udeležen v zame sicer običajni aktivnosti, poimenovani Diskusija. Metodologija je že leta postavljena in učinkuje v vsebinsko zelo raznolikih skupinskih dinamikah. Potrebujemo dobra izhodišča, osnovni skupinski dogovor, vsaj eno uro časa in retorično opolnomočenega »moderatorja«. Z drugimi besedami; kot moderator moram poiskati primerno temo, ki bo konkretni skupini nudila oporo na poti opolnomočenja, zagotoviti miren prostor, zbrati udeležence in po izvedbi poslušati superlative o doseženem (pardon, refleksijo) ...

Vendar je 'na spletu' vse drugače.

Drugačnost se začne, ko s sodelavci ne morem vzpostaviti trenutka »a 'maš čas, da (npr. ob kosilu, na čiku ...) predebatirava eno novo idejo«. Realnost 'korona dni' dajejo telefon, e-pošta, Zoom in ob tem nobenega 'čudnega pogleda', standardne izjave 'nimam časa', privolitve 'ja, če skuhaš kosilo' ... Za povratno informacijo, ki bi jo dobil v največ petnajstih minutah, potrebujem zdaj popoln premislek o komunikacijskem kanalu, o nujno vključenih v pogovor in o poti, po kateri bomo uskladili urnik, da se naposled srečamo. Iz petnajst minut običajnega delavnika postane samo 'preverjanje ideje' proces, ki vsem vključenim jemlje ure.

Povsem drugače, predvsem dolgotrajneje, je nagovarjanje mladih. Saj veste, v 'mladinskem' smo neprestano skupaj, mladi prihajajo, ker soustvarjamo, mi smo vedno prisotni za primer 'če nas bi slučajno rabili', vedno so roke, petke, kepce in kdaj tudi objemi. Predvsem pa v teh srečevanjih vedno preverjaš svojo 'noro idejo' in ji dodajaš zainteresirane sogovornike na predvideni Diskusiji. In predvsem to poteka v času, ki je 'nekje vmes'. V 'korona realnosti' to pomeni, da začetnemu načrtu dodaš poimenski seznam potencialnih sogovornikov, ki jih potem v posebnem času (prej seveda preveriš, da udeleženca ne motiš v času, ko opravlja druge življenjske nujnosti) individualno nagovoriš. Telefon, e-pošta, spletno kramljanje, vendar sedaj personalizirano, jemljejo ure, preden so na kontrolnem listu narejene vse zelene kljukice.

Nazadnje še 'ključni suport', ki ga mi k sreči imamo. Govorim o ljudeh, ki premorejo obilico računalniškega znanja in predvsem tiste 'nadčloveške' drznosti, klikanja, testiranja kot tudi vrhunsko tehnično opremo (v očeh nevladnikov). Verjamem, da zna vsakdo danes uporabiti video-klice in to ni nič posebnega. Ko pa mora Live Streaming brezhibno delovati v okoljih različnih družabnih omrežij, nam običajnim mladinskim delavcem pogosto zmanjka 'domišljije'.

Korak, ki je edini viden publiki – prenos na priljubljenem družabnem omrežju – traja uro in pol. Kljub vsemu se moramo udeleženi dobiti uro prej, saj medsebojno spoznavanje in oblikovanje nujnih dogovorov potrebuje čas brez pritiskov. Ko se gledalci izklopijo ali preklopijo, si v skupini izmenjamo povratne informacije, povezane z diskusijo, in se po tem pogovorimo še z 'ekipo v ozadju'. Torej za samo uro in pol videnega rabimo štiri ure tri ure in pol (skupaj 14 ur).

Vsekakor bi sedaj lahko dodali še ure, ko izmenjujemo izkušnje različni izvajalci, ko preizkušamo kakšno od svetovanih izboljšav. Navajati in izpostavljati pa ne mislim niti opravil, ki so sicer običajna in se nanašajo na objave dogodkov, načrtovanje aktivnosti v okviru organizacije ...

Moj namen ni bil seštevanje ur in primerjanje z običajnim mladinskim delom. Želim poudariti, v kaj vse nas silijo sodobna globalna dogajanja in kako zelo se pričakuje od progresivnih posameznikov, da bodo poiskali ustrezne rešitve.

#semmlad, torej sem opolnomočen, da se spremembam prilagodim! Slednje vem, saj z mladimi delam vsak dan in že leta spremljam, kaj vse zmorejo ter kako hitro sledijo tehnološkim novotarijam. Generacije, ki smo rojene še v času 'analogno povezanega sveta', v nasprotju z mladimi 'obolevamo', ko seštevamo porabljene ure, v katerih 'zapravljamo čas' na spletu. No, spomnim se svojega čudenja, ko sta mi starša 'vsiljevala' vrednote, ki sta jih kot najstnika gradila v noriji druge svetovne vojne in prvih letih v z 'osovraženo' ideološko smerjo zaznamovani, pozabljeni pra-državi. V osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko sem korakal po linearni poti kariernih uspehov tudi sam, nisem dopuščal prostora za nazadnjaštvo in vrednotenje (primerjanje s preteklostjo).

Ali pa, mogoče drugače povedano: tole je mogoče eden od velikih trenutkov, ko tudi odrasli lahko pokažemo svojo prožnost in se s predanostjo lotimo odkrivanja 'sodobne izrabe spletnih medijev', mladim pa dovolimo, da nam le to predstavljajo in nas učijo. Kako zelo 'na glavo' postavljen svet 5.3.1.1!

Matjaž Vodeb, mladinski delavec Zavod Bob